

Vážená pani poslankyňa, vážený pán poslanec
Člen Výboru pre hospodárske záležitosti
Národná rada Slovenskej republiky

Bratislava, 9.10.2019

Vážená pani poslankyňa, vážený pán poslanec,

týmto listom si Vás dovoľujeme osloviť v mene vyššie uvedených zamestnávateľských združení a obchodných komôr v súvislosti s **vládnym návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov**. Návrh zákona bol schválený vládou SR dňa 21.8.2019 a dňa 10.9. 2019 posunutý plénom Národnej rady Slovenskej republiky (NRSR) do druhého čítania, ktoré prebehne počas októbrovej schôdze.

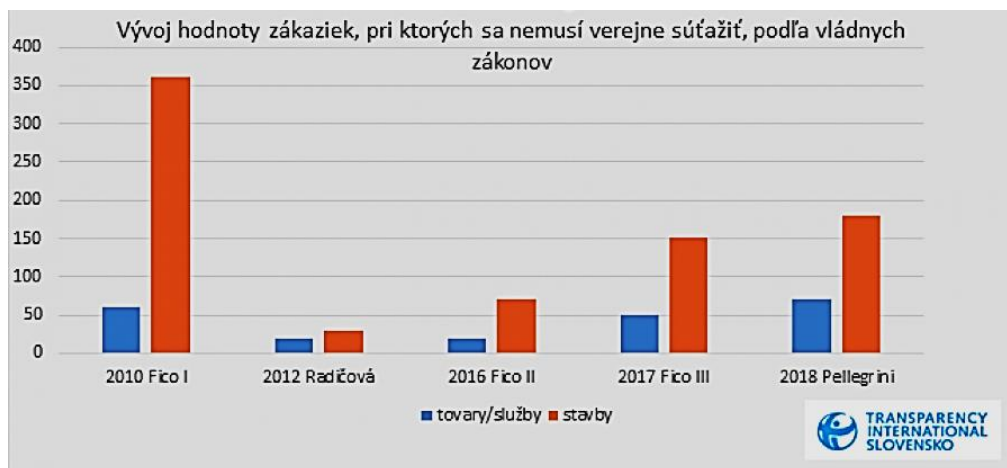
Obraciame sa na Vás, pretože sme presvedčení, že napriek mnohým pozitívnym, ale aj niektorým sporným novelizačným ustanoveniam sa predmetná novela nevenovala problematike zákaziek s nízkou hodnotou (ZNH) a potrebou zabezpečenia ich transparentnosti tak, ako to vyžadujú princípy verejného obstarávania (VO), ale aj základná ekonomická kultúra každého dobrého hospodára. Zamestnávateľské organizácie sa téme VO venujú vždy veľmi intenzívne, pretože ho považujú za jeden z pilierov právneho štátu. Ak totiž štát nevie zabezpečiť transparentnosť a nediskrimináciu podnikateľov pri VO, nielenže nevhodne nakladá so zverenými verejnými prostriedkami, ale vážne deformuje podnikateľské prostredie a vnáša prvky korupcie a nespravodlivosti na obe strany. O to viac podnikatelia vítajú každú zmenu, ktorá prinesie do procesov viac transparentnosti, ale aj efektívnosti.

Prečo sú zákazky s nízkou hodnotou tiež podstatné?

ZNH majú za cieľ odbremeniť verejných obstarávateľov od administratívne a teda aj časovo a finančne náročných procesov tým, že im umožňujú pomerne jednoducho vybrať dodávateľa – napr. priamym rokovacím konaním po tzv. analýze trhu. Správu o svojom postupe zasielajú Úradu pre VO až ex-post a to raz za tri mesiace (**podľa predloženej novely by to malo od 1.1.2020 byť už len raz za pol roka**). Uchádzači majú porozumenie, že nie je v silách obstarávateľov každý tovar, resp. službu obstarávať náročnými procesmi a akceptovali, že pri ZNH musia len dúfať, že budú oslovení a ich ponuka verejného obstarávateľa presvedčí. Problém nastal v rokoch 2017 a 2018, kedy horná hranica finančného limitu pre ZNH bola najprv nepriamou novelou zvýšená z 20 000,- EUR na 50 000,- EUR, aby pri novele zákona o verejnom obstarávaní v roku 2018 bola táto hranica finančného zjednotená pre bežne dostupné a nie bežne dostupné tovary a služby na hranici 70 000,- EUR (bez DPH).

Dnes teda platia pre ZNH nasledovné horné hodnoty finančných limitov:

- 70 000,- € (bez DPH) pre bežne dostupné a nie bežne dostupné tovary a služby
- 180 000,- € (bez DPH) pre stavebné práce
- 260 000,- € (bez DPH) pre hotelové, kultúrne a sociálne služby

Zdroj: Transparency International Slovensko

Podľa podnikateľov v SR, najmä tých malých a stredných, sú toto dostatočne hodnotovo významné zákazky na to, aby boli zverejňované povinne a centrálnne, nie podľa ľubovôle verejného obstarávateľa na fyzických či elektronických nástienkách!

Už pri minuloročnej novele zákona o verejnom obstarávaní preto zamestnávateľské združenia a obchodné komory jednotne žiadali Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO), aby aj tieto zákazky boli zverejňované **vopred** vo Vestníku verejného obstarávania v správe ÚVO, ktorý je plne elektronizovaný, a teda verejne dostupný. Zverejňovanie by totiž umožnilo:

- zachovať/podporiť férovú hospodársku súťaž,
- podporovať najmä malých a stredných podnikateľov,
- zabezpečiť primeranú verejnú kontrolu nakladania s verejnými zdrojmi,
- uľahčiť získavanie ponúk pre verejných obstarávateľov,
- posilniť dôveryhodnosť procesov verejného obstarávania medzi podnikateľmi.

Podnikatelia totiž už po prvotnej zmene horného limitu z 20 000,- EUR na 50 000,- EUR badali dramatický úbytok obstarávaní, ktoré by boli zverejnené napríklad cez Elektronický kontrakčný systém Ministerstva vnútra SR, či iný systém.

Ako v roku 2018 uviedla analýza Transparency International, už prvotné zvýšenie finančných limitov prinieslo zníženie priemernej odhadovanej úspory, skrátenie času na predkladanie ponúk pre uchádzačov a dramatický nárast zákaziek s predpokladanou hodnotou tesne pod hranicou pre ZNH.

Skutočnosť, že ZNH sú pre ekonomiku a podnikateľské prostredie významnou súčasťou trhu potvrdili verejne dostupné štatistiky, podľa ktorých už v roku 2016 nepresahovalo až 85 percent z kapitálových nákupov samospráv hodnotu 216 000,- € (180 000,- € pre stavebné práce plus DPH) a približne 67 percent z nich ani sumu 84 000,- € (70 000,- € limit na tovar či služby plus DPH) (Zdroj: INEKO). **Z pohľadu podnikateľov, a to najmä tých malých a stredných, bolo teda už vtedy zrejmé, že táto**

zmena bude znamenať definitívny koniec transparentného obstarávania tovarov a služieb vo väčšine verejných inštitúcií. Tento predpoklad sa potvrdil a okrem súťaží vybraných obstarávateľov, ktorí si zakladajú na transparentnom VO v snahe hospodárne nakupovať, sa verejné obstarávania ZNH vytrahovali z centrálnych elektronických systémov a podnikatelia sa o tieto zákazky nevedia uchádzať vo férovej a otvorenej súťaži.

Zmeny zákona o verejnom obstarávaní v roku 2018 mali za cieľ zjednodušiť a zefektívniť proces verejného obstarávania pre všetky subjekty verejného obstarávania, ale prax dala za pravdu podnikateľom, že procesy sa síce zjednodušili, ale na úkor základného účelu zákona o verejnom obstarávaní - **zabezpečenie účelného a hospodárneho vynakladania verejných finančných prostriedkov**. Verejní obstarávatelia totiž robia všetko preto, aby hodnotu zákaziek znížili pod úroveň 70 000,-€ (resp. 180 000,- EUR či 260 000,- EUR), vyhli sa tak povinnosti aplikovať postup obstarávania v zmysle zákona o VO.

Občania majú právo vedieť, ako je narábané z ich zdrojmi

Oceňujeme, že ÚVO už urobil prvý čiastkový krok k tomu, aby sa do VO vniesla vyššia transparentnosť a k 1.4.2019 technicky umožnil zverejňovanie ZNH vo Vestníku. Vzhľadom na absenciu tejto povinnosti v zákone a tým pádom chýbajúcu vymožiteľnosť, len veľmi málo obstarávateľov túto možnosť využíva. **Preto sme ÚVO počas pripomienkového konania opakovane žiadali, aby v prípade, ak mieni túto možnosť pre verejných obstarávateľov v zákone ponechať, vynútil zákonom aspoň potrebnú mieru transparentnosti zavedením povinnosti zverejňovať ZNH na elektronickom Vestníku ÚVO.**

Keďže návrh zákona takéto pravidlo stále neobsahuje, žiadame Vás pani poslankyne a páni poslanci, aby ste sa zasadili za úpravu § 117, ods. 1 zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní (*Zadávanie zákaziek s nízkymi hodnotami*) do tej miery, aby vyžadoval povinné zverejňovanie oznámení o vyhlásení zadávania zákazky s nízkou hodnotou vo Vestníku ÚVO, prípadne jej vypracovanie a zaslanie ÚVO na uverejnenie. Tým bude naplnený aspoň princíp transparentnosti, ktorý je základným predpokladom čestnej hospodárskej súťaže.

Je dôležité poznamenať a pripomenúť, že táto povinnosť by sa nevzťahovala v zmysle §1, odsek 14 zákona o VO na **zákazky, ktorých predpokladaná hodnota je nižšia ako 5 000,- EUR, kde verejným obstarávateľom a obstarávateľom ostane aj naďalej úplne voľná ruka, pretože na tieto zákazky sa zákon nevzťahuje vôbec.**

Ako sme už opakovane prezentovali na verejných fórach, súhlasíme s vyjadreniami predsedu ÚVO, že potrebujeme na Slovensku pozdvihnúť kultúru obstarávania a s ňou nevyhnutne aj dôveru v zodpovedné zaobchádzanie s verejnými prostriedkami aj bez rozsiahlych administratívnych povinností. Zároveň však potrebujeme aj **transparentné prostredie umožňujúce zdravú a férovú hospodársku súťaž** a elimináciu všetkých predpokladov na korupčné praktiky, ktoré všetku dôveru v konečnom dôsledku ničia. V podmienkach Slovenskej republiky sa nám preto javí logické a nevyhnutné, aby sa všeobecne na účel obstarávania využíval vždy Vestník verejného obstarávania v správe ÚVO, ktorý je plne elektronizovaný a teda verejne dostupný. Zaručí nielen potrebnú transparentnosť, podporu malého a stredného podnikania (pozn. prioritný cieľ poslednej aktualizácie smerníc EU v oblasti obstarávania), ale prispeje k deklarovanému a očakávanému zníženiu administratívnej záťaže, nakoľko obstarávateľovi

s vysokou pravdepodobnosťou zabezpečí väčší počet ponúk bez toho, aby ich musel aktívne vyhľadávať.

Vážená pani poslankyňa, vážený pán poslanec, sme presvedčení, že takéto pomerne jednoduché opatrenie by vnieslo do procesov obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou nevyhnutnú **mieru transparentnosti, podporilo by zachovanie hospodárskej súťaže v regiónoch Slovenska a zvýšilo by efektívnosť vynakladania verejných financií, t.j. peňazí daňových poplatníkov, čo je základný účel zákona o verejnom obstarávaní (ZVO).**

Sme presvedčení, že efektívne a transparentné narábanie s verejnými zdrojmi je spoločným záujmom všetkých zainteresovaných strán. Pevne veríme, že počas diskusií o návrhu novely ZVO počas druhého a tretieho čítania sa zasadíte o prijatie takého pozmeňovacieho návrhu, ktorý zabezpečí prijatie **povinnosti ex ante zverejňovať aj zákazky s nízkou hodnotou.** V prípade záujmu, sme kedykoľvek k dispozícii pre ďalšie rokovania a informácie k tejto téme.

S úctou,

Signatári spoločného listu:

Americká obchodná komora v SR
Business Leaders Forum
Francúzsko-slovenská obchodná komora
Holandská obchodná komora v SR
Industry Innovation Cluster
Klub 500
Podnikateľská aliancia Slovenska (PAS)
Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ)
Slovak Compliance Circle (SCC)
Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK)
Slovensko-nemecká obchodná a priemyselná komora
Slovensko-rakúska obchodná komora
Švédská obchodná komora v SR